

Ο περί Κρατικού Αρχείου Νόμος του 1991 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 208 του 1991

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΥΤΟ ΘΕΜΑΤΑ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κρατικού Αρχείου Νόμος του 1991.

Συνοπτικός
τίτλος.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενό του προκύπτει διαφορετική έννοια,

Ερμηνεία.

«αρμόδια αρχή» σημαίνει την αρχή που προΐσταται κάθε σώματος που εμφανίζεται στον Πίνακα του Παραρτήματος του παρόντος Νόμου:

Παράρτημα
Πίνακας.

Νοείται ότι για οποιοδήποτε σώμα που έπαυσε ή θα παύσει να υπάρχει, πριν ή μετά την ψήφιση του παρόντος Νόμου, «αρμόδια αρχή» σημαίνει τον Υπουργό·

«Κρατικό Αρχείο» σημαίνει το Κρατικό Αρχείο που ιδρύεται με το άρθρο 3·

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Δικαιοσύνης·

«Έφορος» σημαίνει τον Έφορο Κρατικού Αρχείου που ασκεί νόμιμα τα καθήκοντα αυτής της θέσης με βάση τα άρθρα 4 και 5·

«δημόσιο αρχείο» έχει την έννοια που του αποδίδει το Παράρτημα του παρόντος Νόμου και περιλαμβάνει όχι μόνο τα έγγραφα αλλά και αρχεία που μεταδίδουν πληροφορίες με οποιοδήποτε άλλο μέσο:

Παράρτημα.

Νοείται ότι, όπου αρχεία που δημιουργήθηκαν σε διαφορετικές ημερομηνίες είναι τοποθετημένα για διοικητικούς σκοπούς σε ένα φάκελο ή σε άλλη ανάλογη δέσμη, όλα τα αρχεία στο φάκελο ή στη δέσμη, για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, έχουν τέτοια μεταχείριση σαν να είχαν δημιουργηθεί κατά την ημερομηνία δημιουργίας του πιο πρόσφατου από αυτά αρχείου:

Νοείται επιπλέον ότι το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί, με διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να ορίσει ότι οποιαδήποτε άλλα αρχεία λογίζονται δημόσια αρχεία για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου:

Νοείται περαιτέρω ότι σε περίπτωση που υπάρχει αμφιβολία κατά πόσο κάποιο αρχείο εμπίπτει μέσα στον ορισμό του παρόντος άρθρου, το θέμα αποφασίζεται από τον Υπουργό.

3.—(1) Ιδρύεται Κρατικό Αρχείο στο οποίο κατατίθενται και φυλάσσονται δημόσια αρχεία κατά τον καθορισμένο τρόπο.

Ίδρυση και
διοίκηση του
Κρατικού
Αρχείου.

(2) Ο Υπουργός είναι υπεύθυνος για την εποπτεία και τη λειτουργία του Κρατικού Αρχείου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών που εκδίδονται με βάση το Νόμο αυτό.

(3) Ο Υπουργός αποδέχεται χρησιδάνεια και δωρεές μη δημόσιων αρχείων ή οποιοδήποτε άλλου είδους.

(4) Το Υπουργικό Συμβούλιο διορίζει Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία υποβάλλει εισηγήσεις στον Υπουργό σχετικά με κάθε θέμα που σχετίζεται με τα δημόσια αρχεία και τη λειτουργία του Κρατικού Αρχείου. Η σύνθεση της Επιτροπής, η θητεία και άλλοι όροι υπηρεσίας των μελών της, καθώς και τα της λειτουργίας της, καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Θέση Εφόρου
Κρατικού
Αρχείου και
άλλες θέσεις.

4. Ιδρύεται μόνιμη θέση Εφόρου Κρατικού Αρχείου στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, με τέτοιους όρους και μισθολογική κλίμακα όπως κατά καιρούς θα καθορίζεται. Με ανάλογο τρόπο δημιουργούνται και οποιεσδήποτε άλλες μόνιμες θέσεις που είναι αναγκαίες για την ομαλή λειτουργία του Κρατικού Αρχείου.

Καθήκοντα και
εξουσίες του
Εφόρου
Κρατικού
Αρχείου.

5. Ο Έφορος είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση και την ομαλή λειτουργία του Κρατικού Αρχείου και για τη διαφύλαξη των αρχείων που βρίσκονται κάτω από την ευθύνη του και για το σκοπό αυτό παίρνει όλα τα αναγκαία ή σκόπιμα μέτρα και ειδικότερα—

- (α) Καταρτίζει ευρετήρια, οδηγούς και περιληπτικούς καταλόγους των αρχείων που φυλάσσονται στο Κρατικό Αρχείο·
- (β) συντάσσει εκθέσεις και εκδίδει ανακοινώσεις σχετικά με δραστηριότητες και υπηρεσίες που προσφέρει το Κρατικό Αρχείο·
- (γ) ρυθμίζει την επιθεώρηση των δημόσιων και άλλων αρχείων καθώς και τη χρησιμοποίηση από το κοινό άλλων υπηρεσιών που προσφέρει το Κρατικό Αρχείο·
- (δ) διευθετεί την έκδοση και πιστοποίηση αντιγράφων ή αποσπασμάτων από αρχεία που είναι αναγκαία ως τεκμήρια σε οποιαδήποτε δικαστική διαδικασία ή για άλλους σκοπούς·
- (ε) δέχεται για ασφαλή φύλαξη μη δημόσια αρχεία·
- (στ) προβαίνει στις αναγκαίες διευθετήσεις για τη φύλαξη ταινιών και άλλων αρχείων τα οποία πρέπει να φυλάσσονται κάτω από ειδικές συνθήκες· και
- (ζ) δανείζει αρχεία για να χρησιμοποιούνται σε εκθέσεις ή για άλλους σκοπούς, με έγκριση του Υπουργού και με τέτοιους όρους όπως αυτός θα ορίζει.

Επιλογή και
διαφύλαξη
δημόσιων
αρχείων.

6.—(1) Οποιοδήποτε πρόσωπο έχει κάτω από την ευθύνη του δημόσια αρχεία οποιασδήποτε φύσης, τα οποία δε βρίσκονται στο Κρατικό Αρχείο ή σε οποιοδήποτε άλλο τόπο που όρισε ο Υπουργός ως τόπο φύλαξης δημόσιων αρχείων, έχει καθήκον να προβαίνει σε διευθετήσεις για την επιλογή των αρχείων που πρέπει να διαφυλαχθούν μόνιμα και για την ασφαλή φύλαξή τους.

(2) Τα καθήκοντα με βάση το παρόν άρθρο ασκούνται κάτω από την καθοδήγηση του Εφόρου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για το συντονισμό και την εποπτεία κάθε σχετικής ενέργειας σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

(3) Τα δημόσια αρχεία που επιλέχθηκαν για μόνιμη διαφύλαξη με βάση το παρόν άρθρο μεταφέρονται μέσα σε περίοδο τριάντα ετών από την παραγωγή τους στο Κρατικό Αρχείο ή σε άλλο τόπο φύλαξης που ορίζει ο Υπουργός δυνάμει του παρόντος Νόμου.

Νοείται ότι οποιαδήποτε αρχεία μπορούν να κρατηθούν μετά τη λήξη της εν λόγω περιόδου αν κατά την κρίση της αρμόδιας αρχής, χρειάζονται για διοικητικούς σκοπούς ή πρέπει να κρατηθούν για οποιοδήποτε άλλο ειδικό λόγο και νοουμένου ότι ο Υπουργός έχει πληροφορηθεί σχετικά και έχει δώσει τη συγκατάθεσή του.

(4) Ο Υπουργός μπορεί, αν κρίνει ότι είναι προς το συμφέρον της καλής διοίκησης του Κρατικού Αρχείου, να δώσει οδηγίες για να ανασταλεί η μεταφορά οποιασδήποτε τάξης αρχείων με βάση το παρόν άρθρο μέχρι να συμπληρωθούν οι διευθετήσεις για την παραλαβή τους.

(5) Τα δημόσια αρχεία τα οποία, ύστερα από διευθετήσεις με βάση το παρόν άρθρο, έχουν απορριφθεί ως ακατάλληλα για μόνιμη διαφύλαξη καταστρέφονται ή, όπου ο Υπουργός δεν είναι υπεύθυνος για την ασφαλή φύλαξή τους, διατίθενται με οποιοδήποτε τρόπο εγκρίνει ο Υπουργός.

(6) Οποιαδήποτε αμφιβολία σχετικά με το πρόσωπο που έχει καθήκον να προβεί στις διευθετήσεις που γίνονται με βάση το παρόν άρθρο για οποιαδήποτε τάξη δημόσιων αρχείων αναφέρεται στον Υπουργό ο οποίος και αποφασίζει.

(7) Ο Έφορος και υπάλληλοι του Κρατικού Αρχείου που είναι εξουσιοδοτημένοι από αυτόν έχουν το δικαίωμα εύλογης πρόσβασης και επιθεώρησης όλων των δημόσιων αρχείων, ανεξάρτητα από τον τόπο που βρίσκονται, αποκλειστικά και μόνο με σκοπό να ενημερώσουν την αρμόδια αρχή για τυχόν συνθήκες που αποτελούν απειλή για την ασφάλεια των αρχείων καθώς και για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να επιτευχθεί οικονομία και βελτίωση της αποδοτικότητας στη συντήρηση, χρησιμοποίηση και διάθεσή τους.

7.—(1) Αν ο Υπουργός κρίνει ότι κάποιος τόπος εκτός από το Κρατικό Αρχείο διαθέτει τις κατάλληλες ευκολίες για ασφαλή φύλαξη και συντήρηση αρχείων και επιθεώρησή τους από το κοινό μπορεί, αφού συναινέσει η αρχή που είναι υπεύθυνη για τον τόπο εκείνο, να τον ορίσει ως τόπο φύλαξης οποιασδήποτε τάξης δημόσιων αρχείων που έχουν επιλεγεί για μόνιμη φύλαξη με βάση τον παρόντα Νόμο:

Τόπος
φύλαξης
δημόσιων
αρχείων.

Νοείται ότι ο Υπουργός, κατά την επιλογή τόπου για την τοποθέτηση και φύλαξη των αρχείων οποιουδήποτε Δικαστηρίου με βάση το παρόν άρθρο, πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι τα αρχεία οποιουδήποτε Δικαστηρίου πρέπει να φυλάσσονται στην περιοχή όπου το Δικαστήριο ασκεί τη δικαιοδοσία του.

(2) Ο Υπουργός μπορεί οποτεδήποτε να διατάσσει τη μεταφορά δημόσιων αρχείων του Κρατικού Αρχείου σε τόπο φύλαξης που ορίστηκε δυνάμει του παρόντος άρθρου ή από οποιοδήποτε τέτοιο τόπο φύλαξης στο Κρατικό Αρχείο ή σε άλλο τόπο φύλαξης.

(3) Προτού ορίσει δυνάμει του παρόντος άρθρου τόπο φύλαξης δημόσιων αρχείων οποιασδήποτε τάξης για τα οποία δεν είναι ο ίδιος αποκλειστικά υπεύθυνος, ο Υπουργός συμβουλευεται την αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για τα εν λόγω αρχεία.

(4) Τα δημόσια αρχεία που βρίσκονται στο Κρατικό Αρχείο φυλάσσονται από τον Έφορο ενώ τα αρχεία που βρίσκονται σε τόπο φύλαξης που ορίστηκε με βάση τον παρόντα Νόμο φυλάσσονται από το λειτουργό που ορίζει ο Υπουργός.

(5) Τα δημόσια αρχεία που βρίσκονται στο Κρατικό Αρχείο ή σε άλλο τόπο φύλαξης που ορίστηκε από τον Υπουργό με βάση το Νόμο αυτό μπορεί να επιστραφούν προσωρινά με αίτηση της Αρχής από την οποία παραλήφθηκαν.

Επιθεώρηση
δημόσιων
αρχείων.

8.—(1) Τα δημόσια αρχεία που βρίσκονται στο Κρατικό Αρχείο, εκτός από εκείνα στα οποία το κοινό είχε πρόσβαση πριν από τη μεταφορά τους στο Κρατικό Αρχείο, ανοίγονται για επιθεώρηση από το κοινό μόνο μετά τη συμπλήρωση περιόδου τριάντα ετών, η οποία αρχίζει από την πρώτη Ιανουαρίου που έπεται του έτους παραγωγής τους ή τέτοιας άλλης περιόδου όπως κατά καιρούς θα καθορίζει ο Υπουργός με τη συγκατάθεση της αρμόδιας αρχής σχετικά με οποιαδήποτε τάξη δημοσίων αρχείων.

(2) Χωρίς να επηρεάζεται η γενικότητα του προηγούμενου εδαφίου, αν η αρχή που είναι αρμόδια για οποιαδήποτε δημόσια αρχεία που επιλέχθηκαν για μόνιμη διαφύλαξη με βάση το άρθρο 6 κρίνει ότι αυτά περιέχουν πληροφορίες που έχουν ληφθεί από μέλη του κοινού κάτω από τέτοιες συνθήκες ώστε το άνοιγμα των αρχείων αυτών στο κοινό μετά τη συμπλήρωση της περιόδου, όπως αναφέρεται στο εδάφιο (1), θα συνιστούσε παράβαση της καλής πίστης από μέρους της Κυβέρνησης ή από μέρους των προσώπων που έλαβαν τις πληροφορίες, τότε η αρμόδια αρχή ειδοποιεί ανάλογα τον Υπουργό και τα εν λόγω αρχεία δεν διατίθενται στο Κρατικό Αρχείο για επιθεώρηση από το κοινό μετά τη συμπλήρωση της πιο πάνω περιόδου παρά μόνο κάτω από τις συνθήκες εκείνες και με τους όρους εκείνους που θα ενέκρινε ο Υπουργός, με τη συναίνεση της εν λόγω αρχής ή μετά την παρέλευση τέτοιας επιπρόσθετης περιόδου όπως θα είχε ορίσει ο Υπουργός, με τη συναίνεση της εν λόγω αρχής.

(3) Νοούμενου ότι θα τηρούνται τα εδάφια (1) και (2) του παρόντος άρθρου καθώς και οι διατάξεις που απαγορεύουν την αποκάλυψη ορισμένων πληροφοριών που λαμβάνονται από το κοινό και νοούμενου ότι θα τηρούνται οι πρόνοιες οποιουδήποτε άλλου Νόμου ή διατάγματος με παρόμοια απαγόρευση, ο Έφορος έχει καθήκον να προβεί σε διευθετήσεις για την παροχή λογικών διευκολύνσεων προς το κοινό για επιθεώρηση και λήψη αντιγράφων δημοσίων αρχείων που βρίσκονται στο Κρατικό Αρχείο.

(4) Οι πρόνοιες του εδαφίου (1) δεν καθιστούν παράνομη την παροχή άδειας από μέρους του Εφόρου προς κάποιο πρόσωπο για επιθεώρηση οποιωνδήποτε αρχείων αν έχει λάβει για το σκοπό αυτό ειδική εξουσιοδότηση από τον Υπουργό, με τη συγκατάθεση της αρμόδιας αρχής.

(5) Προκειμένου για όλα τα δημόσια αρχεία που βρίσκονται σε τόπους φύλαξης εκτός του Κρατικού Αρχείου οι οποίοι έχουν οριστεί με βάση τον παρόντα Νόμο, ο Υπουργός ορίζει να γίνουν διευθετήσεις για επιθεώρησή τους από το κοινό και οι διευθετήσεις αυτές να είναι ανάλογες με εκείνες που ισχύουν για τα δημόσια αρχεία που βρίσκονται στο Κρατικό Αρχείο και υπόκεινται στους περιορισμούς των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου.

Καταστροφή
δημόσιων
αρχείων στο
Κρατικό
Αρχείο ή σε
άλλο τόπο
φύλαξης.

9. Αν κατά την κρίση του Εφόρου οποιαδήποτε δημόσια αρχεία, που βρίσκονται στο Κρατικό Αρχείο ή σε άλλο τόπο φύλαξης που ορίστηκε με βάση τον παρόντα Νόμο, υπάρχουν εις διπλούν μεταξύ των δημοσίων αρχείων που επιλέχθηκαν για μόνιμη διαφύλαξη ή αν υπάρχει άλλος ειδικός λόγος να μη φυλαχτούν μόνιμα, τότε ο ίδιος μπορεί με έγκριση του Υπουργού και της αρμόδιας για τα συγκεκριμένα αρχεία Αρχής να εξουσιοδοτήσει την καταστροφή τους ή τη διάθεσή τους με οποιοδήποτε άλλο τρόπο.

10. Τα μη δημόσια αρχεία που παρέμειναν κάτω από τη φύλαξη οποιουδήποτε σώματος που εμφανίζεται στον Πίνακα του Παραρτήματος του παρόντος Νόμου πέρα από τα τριάντα χρόνια χωρίς να αναζητηθούν, μπορούν να μεταφερθούν στο Κρατικό Αρχείο αφού δοθούν οδηγίες από τον Έφορο και ληφθεί έγκριση του οικείου σώματος και σε τέτοια περίπτωση τα αρχεία αυτά γίνονται δημόσια αρχεία για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου.

Μη δημόσια αρχεία κάτω από τη φύλαξη σωμάτων που εμφανίζονται στον Πίνακα του Παραρτήματος.

11.—(1) Το νομικό κύρος οποιουδήποτε αρχείου δεν επηρεάζεται από τη μετακίνησή του με βάση τις διατάξεις του παρόντος ή άλλου Νόμου οι οποίες αφορούν τη νόμιμη φύλαξή του.

Νομικό κύρος των δημόσιων αρχείων και αυθεντικά αντίγραφα.

(2) Οποιοδήποτε αντίγραφο ή απόσπασμα δημόσιου αρχείου που βρίσκεται στο Κρατικό Αρχείο και το οποίο εμφανίζεται ότι εξετάστηκε δεόντως και ότι πιστοποιήθηκε ως γνήσιο και αυθεντικό αντίγραφο από τον αρμόδιο υπάλληλο και το οποίο φέρει τη σφραγίδα του Κρατικού Αρχείου, γίνεται δεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο σε οποιαδήποτε διαδικασία χωρίς οποιαδήποτε επιπρόσθετη ή άλλη απόδειξη, αν το πρωτότυπο του αρχείου θα ήταν αποδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο στη διαδικασία αυτή.

Για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου, «αρμόδιος υπάλληλος» σημαίνει τον Έφορο ή οποιοδήποτε άλλο υπάλληλο του Κρατικού Αρχείου που εξουσιοδοτήθηκε δεόντως από αυτόν.

12. Όλα τα δημόσια αρχεία ανήκουν κατά κυριότητα στην Κυπριακή Δημοκρατία και παραμένουν κάτω από τη νομική και φυσική κατοχή και φύλαξή της.

Κυριότητα των δημόσιων αρχείων.

13. Δεν καταστρέφεται κανένα δημόσιο αρχείο, ούτε απαλλοτριώνεται ή διατίθεται με οποιοδήποτε τρόπο παρά μόνο όπως περιγράφεται στα άρθρα 6 και 9 του παρόντος Νόμου.

Περιορισμοί στη διάθεση δημόσιων αρχείων.

14.—(1) Οποιοδήποτε πρόσωπο καταστρέφει, βλάπτει, μεταβάλλει, κατέχει, πουλεί, αγοράζει ή αφαιρεί με άλλο τρόπο από τη νομική και φυσική κατοχή και φύλαξη της Κυπριακής Δημοκρατίας οποιουδήποτε δημόσιο αρχείο ή βοηθά άλλους να πράξουν τούτο, είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης, εκτός αν ο Ποινικός Κώδικας προβλέπει βαρύτερη ποινή, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει το ένα έτος ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες λίρες ή και στις δύο ποινές.

Αδικήματα.

(2) Σε περίπτωση καταδίκης κάποιου προσώπου για αδικήμα με βάση το άρθρο αυτό το Δικαστήριο διατάσσει την επιστροφή ή/και παράδοση του δημόσιου αρχείου που πουλήθηκε ή αγοράστηκε ή αφαιρέθηκε με άλλο τρόπο από την κατοχή και φύλαξη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(3) Οποιοδήποτε πρόσωπο εναντίον του οποίου εκδόθηκε διάταγμα με βάση το προηγούμενο εδάφιο παρακούει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με το διάταγμα αυτό είναι ένοχο αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις τέσσερις χιλιάδες λίρες ή και στις δύο ποινές.

15.—(1) Δεν εξάγεται κανένα δημόσιο αρχείο από την Κυπριακή Δημοκρατία χωρίς γραπτή εξουσιοδότηση του Υπουργού.

Εξαγωγή δημόσιων αρχείων.

(2) Οποιοδήποτε πρόσωπο εξάγει ή αποπειράται να εξαγάγει ή βοηθά, συμβουλεύει ή παροτρύνει οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο να εξαγάγει ή να αποπειραθεί να εξαγάγει οποιοδήποτε δημόσιο αρχείο είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις